

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres: Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

184316-115524-VGP

Uw kenmerk

2013D50451

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 10 februari 2014
Betreft Reactie op inbreng verslag schriftelijk overleg vaste commissie voor VWS inzake reactie op de brief van de Landelijke Vereniging van Wereldwinkels m.b.t. verkoop door de Wereldwinkel van licht-alcoholische dranken

Geachte voorzitter,

De leden van de fracties van de PvdA, D66 en ChristenUnie van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport hebben een aantal vragen gesteld naar aanleiding van mijn reactie van 13 december 2013 op de brief van de Landelijke Vereniging van Wereldwinkels (LVWW) met betrekking tot de verkoop van zwak-alcoholhoudende dranken¹.

De leden van de fractie van de PvdA hebben gevraagd wat de trendmatige ontwikkeling van het volume van fair trade zwak-alcoholhoudende dranken in Nederland is en het volume totaal en per kanaal in 2012, waaronder het kanaal van de Wereldwinkels.

Het Nederlandse kennis- en adviescentrum voor burgerschap en internationale ontwikkeling (hierna: NCDO) doet jaarlijks onderzoek² naar het aankoopgedrag bij fairtrade³ levensmiddelen. Uit de gegevens van het NCDO blijkt dat in 2012 ruim 90% van alle fairtrade levensmiddelen via het supermarktkanaal worden afgezet en de rest via 'overige aankoopplaatsen', waaronder Wereldwinkels en warenhuizen. De trend is dat het aandeel 'overige aankoopplaatsen' afneemt, van 13,0% in 2009 naar 9,7% in 2012.

De totale omzet van Max Havelaar/fairtrade bedroeg € 38 miljoen, waarvan wijn en bier € 1,3 miljoen (4%) vertegenwoordigen. Er is een licht groeiende trend in de omzet van wijn en bier te zien.

De LVWW geeft aan dat jaarlijks ongeveer 250.000 flessen wijn afgezet worden met een waarde van ongeveer € 1,2 miljoen. Dat is 4% van de totale omzet van € 30 miljoen in 2012 van de 346 wereldwinkels, gemiddeld € 3.500 per winkel.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 27656, nr. 123.

² Zie http://issuu.com/is-magazine/docs/ncdo_onderzoeksreeks_11_fairtrade/1?e=2006164/4242472

³ Producten die met keurmerk Fairtrade of Max Havelaar en/of door Fair Trade Original op de markt zijn gebracht

De leden van de fractie van D66 hebben gevraagd waarop het besluit van minimaal 15 m² vloeroppervlakte van de levensmiddelenafdeling gebaseerd is en of er bij het ontwerp van het wetsvoorstel onderzoek gedaan is naar de gevolgen van de Drank- en Horecawet voor winkels die daar niet aan voldoen.

De reden om een minimale vloeroppervlakte van 15 m² te hanteren staat beschreven in de Memorie van Toelichting op de wijziging van de Drank- en Horecawet⁴. Uit de evaluatie van de Drank- en Horecawet bleek dat sommige niet-levensmiddelenzaken (videotheken, drogisterijen, etc.) met een beperkt assortiment aan levensmiddelen of tabak ten onrechte meenden gerechtigd te zijn alcohol te verkopen. Daarom is voorgesteld het tweede lid van artikel 18 van de Drank- en Horecawet aan te passen. Overigens geldt naast de eis van het minimale vloeroppervlak nog steeds de eis dat er een gevarieerd assortiment aan verpakte en onverpakte eetwaren verkocht wordt.

Het wetsvoorstel is voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Administratieve Lasten (ACTAL), waarop ACTAL advies heeft uitgebracht over de berekening van de te verwachten administratieve lasten voor bedrijven, paracommerciële instellingen en ongeorganiseerde burgers.

De uitkomsten van het advies van ACTAL en de berekening zijn opgenomen in de Memorie van Toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Drank- en Horecawet⁵. Er is geen specifieke berekening uitgevoerd naar de gevolgen van de invoering van een minimale vloeroppervlakte, aangezien de verkoop van alcohol door sommige niet-levensmiddelenzaken onrechtmatig was. Dat maakte en maakt een onderzoek overbodig. De verkoop van alcohol door niet-levensmiddelenzaken betekende een aanzienlijke en ongewenste uitbreiding van het aantal verkooppunten van alcohol.

Ik heb geen specifieke analyse gemaakt van de gevolgen voor non-profitorganisaties en winkels die werken vanuit een ideëel belang. Uit de beantwoording van de vragen van de leden van de fractie van de PvdA blijkt bovendien dat de verkoop van zwak-alcoholhoudende dranken geen substantieel deel uitmaakt van de omzet van de Wereldwinkels.

Uiteraard ben ik bereid om in gesprek te gaan met de LVWW, maar ik zie geen grond een uitzondering te maken op het minimale vloeroppervlak voor de Wereldwinkels, aangezien dit zal leiden tot verzoeken van dezelfde strekking van andere niet-levensmiddelenzaken. Op grond van jurisprudentie⁶ is het niet toegestaan onderscheid te maken tussen verschillende zwak-alcoholhoudende dranken, anders dan op het alcoholgehalte. Dat betekent dat als de Wereldwinkels eenmaal bier en wijn zouden mogen verkopen, zij alle soorten bier en wijn mogen verkopen, ongeacht de aard en herkomst van deze producten.

---

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 32 022, nr. 3..

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 32 022, nr. 3.

⁶ Artikel 28 van het EG verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen naar een inschatting hoeveel Wereldwinkels nog wel zwak-alcoholhoudende dranken mogen verkopen. Ik heb hier geen gegevens over, maar ik verwacht dat alleen de grotere Wereldwinkels mogelijk kunnen voldoen aan de minimale vloeroppervlakte van 15 m². Ten tweede vragen de leden van de fractie van de ChristenUnie mijn reactie op de stelling dat het oppervlak van een winkelafdeling niets zegt over hoeveel producten deze beslaat en wat de impact ervan is op de omzet. Naast de minimale vloeroppervlakte-eis geldt ook de voorwaarde dat een gevarieerd assortiment aan verpakte en onverpakte eetwaren verkocht wordt in de betreffende levensmiddelenafdeling van een warenhuis. Naar mijn mening zijn deze twee eisen voldoende om te kunnen waarborgen dat er geen ongewenste toename van verkooppunten van alcohol komt. Schapruimte is namelijk te duur om inefficiënt gebruikt te worden.

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn